

De Cruijffiaanse schaakwijsheden van Tartakower

Deze week vieren we zoals elke jaar de bevrijding. Weinig schakers waren betrokken bij de bevrijding, maar van de Poolse schaker Sawielly Tartakower (1887-1956) kan dat wel gezegd worden. Tartakower woonde sinds 1924 in Parijs en diende als luitenant onder generaal De Gaulle. Tartakower was in zijn tijd een groot schaker, absolute wereldtop, die de openingstheorie met diverse varianten verrijkt heeft.

Onlangs was het 70 jaar geleden dat Johan Cruijff werd geboren. Cruijff was niet alleen bekend door zijn bijna buitenaardse voetbalkwaliteiten, maar ook door zijn typische “Cruijffiaanse” uitspraken. Tartakower deed wat betreft dit soort wijsheden niets onder voor onze beroemde landgenoot. Diverse uitspraken van hem hoort men ook vandaag de dag nog terug op schaakverenigingen, hoewel de meesten niet weten dat ze feitelijk van hem komen. We zetten er een aantal op een rijtje:

- “Het is altijd beter de stukken van de tegenstander te offeren.”
- “De tacticus weet wat te doen als er iets te doen valt, de strateeg weet wat te doen als er niets te doen valt.”
- “Niemand won ooit een partij door op te geven.”
- “De winnaar is degene die de op één na laatste fout maakt.”
- “Ik praat in mezelf omdat ik een goede gesprekspartner wil hebben.”
- “Schaken is een sprookje van 1001 blunders.”
- “Een schaakpartij bestaat uit 3 delen: het eerste deel, waarin je hoopt op een voordeel, het tweede deel, waarin je denkt dat je een voordeel hebt en het derde deel... waarin je weet dat je verloren staat.”
- “Ik heb nog nooit gewonnen van een gezonde tegenstander.” (Dit naar aanleiding van het feit dat in die tijd schakers vaak een fysiek ongemak als reden van hun verlies aangaven.)
- “De eerste voorwaarde voor een aanval is de wil om aan te vallen.”
- “Alle schakers zouden een hobby moeten hebben.”
- “De blunders zijn daar, wachtend om gemaakt te worden.”
- “Elke opening is goed genoeg als zijn reputatie slecht genoeg is.”
- “Een onsje gezond verstand weegt zwaarder dan een ton aan varianten.”
- “Een deel van een blunder is altijd correct.”

Sawielly Tartakower

Kortom: een wijs man met een groot gevoel voor humor. Zijn beroemdste partij speelde hij in 1922 met zwart tegen de Hongaar Geza Maroczy. Na 1. d4, e6 2. c4, f5 3. Pc3, Pf6 4. a3, Le7 5. e3, O-O 6. Ld3, d5 7. Pf3, c6 8. O-O, Pe4 9. Dc2, Ld6 10. b3, Pd7 11. Lb2, Tf6 12. Tfe1, Th6 13. g3, Df6 14. Lf1, g5 15. Tad1, g4 16. Pxe4, fxe4 17. Pd2 verrast Tartakower iedereen met een prachtig torenoffer.

Maroczy vs Tartakower 1922

!Prepare or pillage?! –Tartakower

17...,Th6xh2!!

Er volgde 18. Kxh2, Dxf2+ 19. Kh1, Pf6 20. Te2, Dxc3 21. Tb1, Ph5 22. Dd2, Ld7 23. Tf2, Dh4+ 24. Kg1, Lg3 25. Lc3, Lxf2 26. Dxf2, g3 27. Dg2, Tf8 28. Le1, Txf1+ 29. Kxf1, e5 30. Kg1, Lg4 31. Lxg3, Pxc3 32. Te1, Pf5 33. Df2, Dg5 34. dxe5, Lf3+ 35. Kf1, Pg3 en wit gaf op.

Met zo iemand kun je de oorlog winnen!

Van links naar rechts: Akira Rubinstein, Salo Landau, Edgar Colle en Savielly Tartakower